

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної освіти

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)
«АКСІОЛОГІЯ ДИТИНСТВА»**

Відомості про викладача

ПІБ	Корх Віра Михайлівна кандидат психологічних наук, старший викладач
Профіль викладача	https://kdo.pf.edu.edu.ua/sklad-
Електронна адреса	v.m.korh@npu.edu.ua

I. Основна мета навчальної дисципліни

Підготувати висококваліфікованих фахівців у галузі дошкільного віку, здатних забезпечити оптимальні умови для реалізації потенційних можливостей конкретної дитини на етапі становлення її ціннісно-сміслової сфери психіки, самосвідомості, світогляду, морально-етичних, гуманістичних, патріотичних, духовних цінностей; розкрити теоретичні основи психології, виховання, розвитку і навчання дітей дошкільного віку та методичні питання та ціннісні аспекти організації життя і діяльності дошкільників; ознайомити студентів з надбаннями вітчизняної педагогіки та психології, досягненнями світової педагогічної та психологічної науки в галузі морально-ціннісного виховання дітей дошкільного віку в умовах сімейного та суспільного виховання; формувати здатність до педагогічного осмислення явищ виховання й розвитку дитини в умовах родинно-суспільного виховання, а також навички професійної рефлексії; озброїти студентів методами і формами організації освітньо-виховного процесу в групах дітей дошкільного віку в дошкільному навчальному закладі та методами вирішення конфліктних ситуацій взаємодії ЗДО та родини; розвинути уміння педагогічного прогнозування, самостійності та критичності мислення; сприяти вихованню кращих моральних рис та формуванню духовних цінностей особистості майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу та сімейного педагога.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Галузь знань	01 Освіта
Освітній рівень	Бакалавр
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Рік впровадження	2024
Шифр навчальної дисципліни	ВВ2.1
Семестр навчання	III

III. Програмні результати навчання

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади аксіології дитинства.

Тема 1.1. Передумови становлення світогляду та ціннісних орієнтацій в ранньому віці.

Тема 1.2. Психолого-педагогічні умови розвитку та виховання дітей раннього віку.

Тема 1.3. Формування ціннісно-сислової сфери особистості дитини дошкільного віку.

Тема 1.4. Пізнавальні можливості у формуванні світогляду та цінностей дитини дошкільного віку.

Тема 1.5. Мовленнєвий компонент ціннісно-сислової сфери особистості дитини дошкільного віку.

Тема 1.6. Становлення ціннісно-сислової сфери через взаємодію дитини дошкільного віку з дорослими та однолітками.

Змістовий модуль 2. Формування самосвідомості та дослідження аксіосфери дітей дошкільного віку.

Тема 2.1. Особливості образу «Я» у життєвому просторі дитини дошкільного віку.

Тема 2.2. Емпіричне вивчення особливостей впливу взаємин дошкільників з дорослими, однолітками на розвиток їх самоцінності.

Тематика семінарських занять:

Тема 1.1. Передумови становлення світогляду та ціннісних орієнтацій в ранньому віці.

Тема 1.2. Психолого-педагогічні умови розвитку та виховання дітей раннього віку.

Тема 1.3. Формування аксіосфери дитини дошкільного віку.

Тема 1.4. Пізнавальні можливості у формуванні світогляду та цінностей дитини дошкільного віку.

Тема 1.5. Особливості образу «Я» у життєвому просторі дитини дошкільного віку.

Тематика практичних занять:

Тема 1.6. Становлення аксіосфери через взаємодію дитини дошкільного віку з дорослими та однолітками.

Тема 2.1. Формування Я-концепції дитини дошкільного віку.

Тема 2.2. Емпіричне вивчення особливостей впливу взаємин дошкільників з дорослими та однолітками на розвиток їх самоцінності.

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання

Кафедра дошкільної освіти

Педагогічний факультет УДУ імені Михайла Драгоманова

VI. Обсяг навчального навантаження і терміни навчання

<i>Рік і семестр навчання</i>	<i>II рік, III семестр</i>
<i>Кількість кредитів</i>	3
<i>Загальна кількість годин</i>	90
<i>Лекційні заняття</i>	20 (6 з.ф.н.)
<i>Семінарські заняття</i>	10 (2 з.ф.н.)
<i>Практичні заняття</i>	8 (2 з.ф.н.)
<i>Самостійна робота</i>	52 (80 з.ф.н.)

VII. Політика навчальної дисципліни

Грунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова

Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо).

Відповідно положенню «Про організацію освітнього процесу Українського державного університету імені Михайла Драгоманова» (2023), основними видами самостійної роботи студентів в рамках даного курсу є: підготовка до лекцій, семінарів, практичних робіт, дослідницьких робіт, заліку, вивчення інформаційних джерел, дослідницька діяльність, виконання практичних робіт.

Відвідування занять та відпрацювання студентами пропущених занять є обов'язковим до заліку. Студенти, які оформили індивідуальні графіки навчання повинні вчасно виконувати всі завдання та відпрацьовувати семінарсько-практичні заняття.

Індивідуальні дослідницькі завдання (ІНДЗ) є важливою формою самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Головна мета виконання ІНДЗ – поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці при виконанні аналітичних, розрахункових, дослідницьких та інших видів практичних завдань.

Терміни виконання, подання і захисту індивідуальних дослідницьких завдань регламентуються відповідним графіком, який розробляє кафедра на кожен семестр. Одержання позитивних оцінок за виконання ІНДЗ є необхідною умовою допуску студента до семестрового контролю з даної дисципліни (модульної контрольної роботи та диференційованого заліку).

Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Згідно положенню «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» (2023), здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності, уникати плагіату при виконанні самостійних робіт та індивідуальних дослідницьких завдань, дотримуватись етичних норм при використанні результатів досліджень інших дослідників з посиланням на них, розвивати навички коректної роботи з джерелами наукової інформації, дотримуватись вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізувати самостійну та індивідуальну роботу при створенні авторського твору та нести відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб та можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень та джерела інформації.

VIII. Основні інформаційні джерела

1. Біла І.М. Відповідальне батьківство: соціально-психологічні аспекти: підручник. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 278 с.
2. Гавриш Н. В., Рагозіна В. В., Васильєва С. А. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів: монографія. Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2021. 226 с.
3. Готтман Дж., Деклер Дж. Емоційний інтелект у дитини. Пер. з англ. Х. Шиналь. Харків: Віват, 2024. 272 с.
4. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
5. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Модульний навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 304 с.
6. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: Навч. посіб. Київ: Академ-видав, 2008. 432 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/498-dityacha-psihologya-pavelkv-rv.html>
7. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 296 с.
8. Піроженко Т. Мовлення дитини: психологія мовленнєвих досягнень. Київ : Главник, 2005. 112 с.
9. Піроженко Т. О., Соловійова Л. С. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі: навч.-метод. посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 248 с.
10. Ройз С. Практичне дитинознавство. Продовжуємо розмову. Київ: Ніка-Центр, 2024. 384 с.
11. Становлення внутрішньої картини світу дошкільника: монографія / Т. О. Піроженко, С. О. Ладівір, О. О. Вовчик-Блакитна та ін. / за заг. ред. Т. О. Піроженко. Кіровоград: Іекс-ЛТД, 2012. 236 с.
12. Тараріна О. Практикум з арт-терапії у роботі з дітьми: навч.-метод. посіб. 2-е вид., доп. Київ: АСТАМІР-В, 2019. 256 с.
13. Теоретичні і технологічні засади професійної підготовки здобувача вищої освіти до формування соціально успішної особистості у дитинстві: колективна монографія / В.П. Андрущенко. Київ: Вид-во Людмила, 2023. 498 с.
14. Товкач І.Є. Психологічні нотатки для батьків і вихователів дітей від народження до семи років: метод. посіб. Київ: Грамота, 2023. 288 с.

ІХ. Система оцінювання

Поточний контроль	Оцінки за семінарсько-практичні заняття, самостійні роботи, модульні контрольні роботи
Підсумковий контроль	Диференційований залік

Форма підсумкового контролю – Залік. Підсумкова оцінка на заліку формується за результатом поточної роботи протягом навчального курсу: 60 балів за роботу на семінарсько-практичних заняттях, 40 за модульні контрольні роботи.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових (практичних) завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом

X. Навчальні ресурси

Основні та додаткові матеріали, необхідні для вивчення освітнього компонента, знаходяться електронному навчальному курсі в системі управління навчальними курсами MOODLE:

<https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=8582>

---

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти
протокол №7 від 24.01.2025 року*